

ЩЕ ПРО ПОДІЇ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ. НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

"ВЕЛЬТ АМ АБЕНД", берлінська газета, містить повідомлення від свого кореспондента з Тернополя про страхіття польсько-фашистського терору на Західній Україні.

Кореспондент підкреслює, що за 12-літ польського панування на Західній Україні українські селяни надзвичайно збільшили внаслідок невинимого податкового тягару й віддання кращих земель польським військовим колоністам. Після політики національно-культурного гніту, польська влада зараз перейшла до політики фізичного винищення українського народу.

Кореспондент пише, що він мав можливість познайомитися з актами медичнських свідочств жертв польського терору. Число селян, покатованих польськими саддатами та поліцією, сягає величезних цифр. У Львові бувший польський міністр Турут викрив у слідчій відділі електричні драти, якими вимагали від арештованих зізнань.

Статтю кореспондент закінчує що по всіх селах живаються однакові методи катування селян та нищення селянського дорібку, а це свідчить, що ця система була вироблена в центрі й що всі карні відділи роблять після того плану.

"Навіть царська Росія не використовувала так армію для погромницьких цілей" — закінчує кореспондент.

"СЕЛЬРОБ" з 19 жовтня повідомляє, що не дивлячись на заперечування польського уряду й польської преси, неначе б та "пацифікацію" українських земель припинено й війська із сіл відкликано, **РОБОТА КАРНИХ ЗАГОНІВ НЕ ТІЛЬКИ НЕ ПРИПИНЯЄТЬСЯ, АЛЕ ШЕ Й ЗМІЦНЯЄТЬСЯ.** В багатьох селах карні загопи виявляються вже третій раз.

"НАРОДНА СПРАВА" пише, що карні експедиції не припиняються й не знати коли припиняться. Із сіл наспівають листи про страшні знущання жовнірів і поліції над селянами, але листів тих цензура не дозволяє друкувати. Не тільки на ці листи не хватило б місця в газеті, але **НАВІТЬ НА ОПУБЛІКУВАННЯ НАЗВ СІЛ, В ЯКИХ ВІДБУВАЮТЬСЯ НАСИЛЬСТВА, НЕ ХВАТИЛО Б МІСЦЯ В ГАЗЕТИ.**

"ДІЛО" переповіне назвами сіл і побитих селян, розуміється й не тільки самими назвами, а те, що над ними названі роблено, пропускається, і треба тільки догадуватися. Карні загопи бешкетують зараз по селах бобреського, рогатинського, бельського, львівського, заліщицького, станіславського, городецького і сокальського повітів. Тюрми й шпиталі в тих повітах переповнені. В самій тернопільській тюрмі є 417 українців, яких оскаржується за саботаж, між ними 60 учнів української гімназії.

"СЕЛЬРОБ" повідомляє про масові арештування на Волині, а зокрема в трох повітах — горохівському, ковельському і любомельському арештовано кількост селян.

САБОТАЖІ НЕ ВТИХАЮТЬ. З Варшави повідомляють, що 22 жовтня підпалено майно поміщика в Чижикові, під Львовом. Той ж ночі спалено хутір польського воєнного поселенця, який тепер виконує ролю жандарма. "Курер Цодзенин" гаже, що на місці пожара поставлено червоний прапор. (От чудасія, майно згоріло, а прапор не згорів!)

В ночі 22 жовтня перерізано телефонні й телеграфні дроти на лінії Остріг—Дубно. Той ж ночі зроблено спробу виконати атентат на потяг, який йшов в Ковель. В Клевани невідомі особи хотіли зруйнувати помятник "відродження Польщі".

ЗАСТРЕЛЕНИЙ ПІДЧАС ВТЕЧІ.

"Дзеник Людови" повідомляє: "В Селиських біля Бірки був ескадрон 14 полку львівських уланів із відділом поліції, що переводив ревізю. 30-літній господар Дмитро Підгірний не хотів стрічатися з поліцією, тому хотів утекти в ліс. Капіраль Влад Родзинський вистріляв за втікаючим і вбив його на місці".

"СЕЛЯНИН ХОТІВ РОЗБРОЇТИ УЛАНА".

"Газета Поранна" з 18 жовтня доносить: "Дня 15 жовтня в полудне в Чижикові коло Львова на улана 14 полку кинувся підчас переводження карної експедиції 17-літній парубок Степан Паранька і хотів його розбродити. Улан "у власній обороні" стріляв до парубка з карабіну і тяжко ранив його Паранька помер.

НЕПРАВДИВІ ВІСТІ ПРО ЗАКІНЧЕННЯ КАРНИХ ЕКСПЕДИЦІЙ.

Почавши від 10-го жовтня ц. р. фашистські газети публікують брехливі відомості, будьто "пацифікація скінчена". На підставі подрібних та правдивих інформацій із краю **стверджуємо, що карні експедиції не лише не припинені, але тривають далі, а навіть поширюються.**

В деяких селах відбуваються вони вже за третім наворотом.

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКЕ СЕЛЯНСТВО ЧИНИТЬ ОПІР.

Виступи проти польської влади й опір селянства карним експедиціям на Західній Україні не припиняються. Вночі проти 4 жовтня перерізано телефонні дроти на ділянці Львів-Стрий.

Преса сповідає, що в Петликивіях (бучачський повіт) спалено військовий пост.

Місцеве українське військово-пожежне товариство за відомостями преси відмовилося гасити пожежу. Українська газета "Сила" наводить два факти обстрілу від людної польських карних загонів, що вивозили після екекцій українських сіл.

ДЕРЖАВНА ЛІСТА КАНДИДАТІВ СЕЛЬРОБ ЕДНОСТІ НЕ ПРИЗНАНА.

Дня 15-го жовтня державна генеральна виборча комісія у Варшаві відкинула державну лісту кандидатів Сель-Роб Едності. Та сама доля стрінула лісту білоруської сель-роб партії "Змаганя" і лісту Рубіничо-Селянської Едності. Причиною, після званих польських газет, мало бути те, що судовий каліграф Генрик Коженіцький заявив, що більшість підписів на лісті Сель-Роб Едності є пофальшована!

РАБІВНИКИ СТРІЛЯЮТЬ СЕЛЯН.

В Константиновці, в повіті Камінка Стр., Михайло Гришок не заплатив податку. Прийшов вийти із поліцією секвеструвати. Гришок огричаний до краю боронив косяю свого майна, а поліцієнт Кіуєка стріляв до нього із кріса та поранив його в груди, після чого перевів секвестрацію.

АРЕШТУВАННЯ ПОВНОВЛАСНИКІВ ОКРУЖНИХ ЛІСТ СЕЛЬРОБУ ЕДНОСТІ.

В Сарнах (Полісся) арештовано Михайла Путька, с. Тимка, чолового кандидата державної лісти Сель-Роб Едності, вчасі виборчої акції.

В Ковлі в часі виношення окружної лісти Сель-Роб Едності на округ Ковель арештувала поліція повновласника лісти К. Пелехатого.

В Луцьку арештовано повновласника лісти Сель-Роб Едності Б. Дуткевича (разом із соймовою й сенатською лістою на округ Луцьк).

ЛЮДОЖЕРНА ВИМОГА.

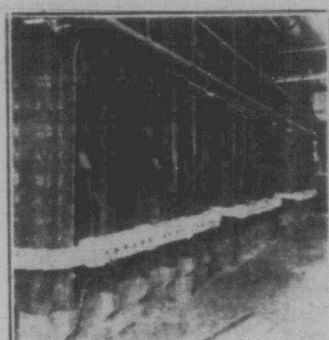
Польське товариство народних шкіл ухвалило резолюцію, вимагаючи: щоб продовжити карні заходи на Західній Україні поки цілком не буде зламаний опір українського населення, щоб держава повернула польському населенню Західної України всі збитки, які заподіяв "саботаж українців", і щоб організувати масове збирання коштів на організацію польських шкіл в Зах. Україні.

УНДИСТИ ПЕРЕШЛИ ВСІ МЕЖІ ЛЬОКАЙСЬКОГО ПРИСЛУЖИЦТВА.

Начальник відділу національних меншостей міністерства внутрішніх справ Сухеник заявив на прийомі журналістів, що лідер МНДО Левичкий всяко домагається поліпшення взаємин з польським урядом. Левичкий запитував навіть міністерство внутрішніх справ чи не перешкаджатиме угоди з польським урядом те, що кандидатури зарештованих депутатів Целевича і Балієва фігурують в виборчому списку МНДО. Цей факт доводить, як далеко зайшло МНДО, плазуючи перед урядом.

В тернопільській тюрмі є 417 в'язнів, а між ними більше як сто українських "саботажистів" та антидержавних діячів. Між "саботажистами" є аж 60 учнів тернопільської гімназії.

"Газета Польска" повідомляє: "Дня 9 жовтня вночі влада зліквідувала два комуністичні гнізда на Волині. В повіті Горохівському арештовано 16 комуністів, у Любомльському — 11 селян-комуністів".

ГОЛОСУЙТЕ В ПЯТНИЦЮ, 28 ЛИСТОПАДА ЗА ПОСТАНОВОЮ ПРО ПАРОВУ ОГРІВАЛЬНЮ

ЩИРЕ ЗАПРОШЕННЯ
передається
УСІМ ГОРОЖАНАМ ВІННІПЕГУ
відвідати Гайдро
ЦЕНТРАЛЬНУ ПАРОВУ ОГРІВАЛЬНЮ
при Ейм і Руперт стрітс (Іст)
Двері відкриті кожного будного дня від 9-ої години рано до 10-ої вечером. Підчас цих годин двері будуть відкриті для всіх.

БЛИСКУЧИЙ ПЕРЕЛЕТ РАДЯНСЬКИХ ЛІТУНІВ

У вересні ц. р. три поштово-радянські літаки зробили слашний переліт на шляху Москва—Ангора—Тегеран—Кабул—Москва.

Радянські літаки зробили величезний — на 10 тисяч кілометрів — шлях, пересікаючи водняні простори, гірські області з вічними снігами, пустелі, позбавлені змоги орієнтуватися.

Перелітаючи через Чорне море, на шляху з Севастополю до Ангори, (столиця Туреччини) літаки зазнали шість великих бур. Літаки провадили свою путь крізь туман, дощ і град — але завдяки добрим машинам і досвідченим літанам витримали атаку стихій.

Винятково тяжкий був шлях через гірський хребет Гіндукуш на дорозі між столицею Персії Тегераном і столицею Афганістану Кабулом. Але, не зважаючи на примус триматися дуже високо в повітрі та незважаючи на труднощі орієнтації в складних лабіринтах снігових верховин, радянські літаки легко перекочили Гіндукуш.

На цій ділянці перельоту радянські літаки довели висоту льоту до 5 і пів тисяч кілометрів. На такій височині льотував жорстокий холод. Живе срібло в термометрах упало до 12 ступнів нижче зера.

Східний переліт вписав нову слашну сторінку до історії радянської авіації. Переліт вивис прекрасні якості радянського мотора й високу підготовку радянських літанів.

В Ангорі (Туреччина), Тегерані (Персія) й у Кабулі (Афганістан) зустрінуті радянських літанів незвичайно сердечно і з великим подивом для радянської авіації. Турецький посол у РСРП Гусейн-Рахіб-бей, вітаючи літанам витримали атаку стихій. Винятково тяжкий був шлях через гірський хребет Гіндукуш на дорозі між столицею Персії Тегераном і столицею Афганістану Кабулом. Але, не зважаючи на примус триматися дуже високо в повітрі та незважаючи на труднощі орієнтації в складних лабіринтах снігових верховин, радянські літаки легко перекочили Гіндукуш.

свою роботу і в справі ліквідувати 6 безпосередню участь. Всі неписьменні трудящі, віком від 15 до 35 років протягом 1930—31 навчального року в обов'язковому порядку повинні ліквідувати свою неписьменність. Райвиконкомам, сільським, селищним і міським радам надано право провадити обов'язкову реєстрацію неписьменних, а також зобов'язати навчання грамоті всіх трудящих, віком до 35 років.

Уряд зобов'язав райвиконкоми і міськради забезпечити виконання плану ліквідації неписьменності й малописьменності всіма потрібними заходами матеріального та організаційного характеру. Піри місцевих, селищних і сільських рад вирішено утворити спеціальні групи допомоги ліквідації неписьменності.

Щоб забезпечити справу ліквідації неписьменності відповідними коштами, президія ВМЦВК і Рада Народних Комісарів ухвалили утворити центральної й республіканський фонд ліквіду. Цим фондом керуватиме Наркомос. При райвиконкомах та міських радах утворяться місцевий фонд ліквідації неписьменності.

НА БАЛКАНАХ ГОТУЮТЬСЯ ДО "УДЕРЖАННЯ МИРУ".

В місті Атенях, в Греції відбувається конференція 6 балканських держав, при співучасті представників Ліги Націй. Радити мають над тим, щоб усі балканські держави створили одну балканську спілку, для лекшого побороення господарської кризи, та для утримання спокою на Балканах. Шоб-то дуже старуються всі про той "спокій"!

ЗА ЦІЛНОВИТУ ЛІКВІДАЦІЮ НЕПИСЬМЕННОСТІ

Президія ВМЦВК і Рада Народних Комісарів ухвалила постанову ліквідувати неписьменність серед дорослої трудящої людної України протягом 1930—31 навчального року. Це завдання уряду є безперечно реальне, бо великі досягнення в справі ліквідації неписьменності минулого року свідчать, що трудящі зуміють директиву виконати як слід в призначений термін. Президія ВМЦВК визнала за потрібне, щоб громадські організації розгорнули як слід

У ЗАГРАВІ ПОЖЕЖ

В чім причини теперішніх подій на Західній Україні.

Останні події на Західній Україні, що кілька тижнів зряд залюповують бентежними телеграмми преси Радянського Союзу, своїми формами, незвичайним розмахом і широтою далеко виходять позарямці всього того, що бачили країна зубожілого селянства. Досить пригадати, що перші підрахунки підпалів подалави пущених за димом 207 димів і господарських забудовань, 112 стир збіжжя на загальну суму 6,743,000 злотих, що 22 вересня число підпалів дійшло 14 на день, що на "замірненя" цього руху, крім піввійськових організацій (Стішелец, т-ва офіцерів резерву), польський фашизм — послав 2 тисячі поліцаїв та кілька полків кінноти, що цілі села опинилися в лісах, що в одному бобреському повіті поліційні ревізії охопили 50 сіл та були проведени серед 1,000 осіб, що на репресії селянство почало відповідати підпалюванням державних лісів, висаджуванням у повітря залізничних мостів, збройними нападами на військові патрулі. Досить усе не пригадати, щоб собі приблизно уявити цей революційний

рух, який усім своїм вистрєм спрямований проти фашистської диктатури і межує з методами отвертої громадянської війни, якскраво висвітлюючи стан внутрішнього розпаду, що в ньому нині перебуває фашистська Польща. Де треба шукати причини цього руху, що поставив на нівелі тисячі поліцаїв і примусив мільйони селян покинути свої землі? Польська преса робила спочатку носієм і виразником його УВО. Але таке пояснення не відповідає дійсності. Українська військова організація ніколи не була спроможна викликати й стати на чолі таких широких селянських висступів. Це випливає і з відсутності в неї потрібних для цього зв'язків із масами (УВО) рекрутується в основному з давніх студентської молоді) і ще більше з соціальної функції цієї організації, щоб видімити боротьбу маскувати класову спілку української буржуазії з польським фашизмом, щоб звернене проти цього останнього незадоволення українських трудящих мас спрямовувати в річище організованого

сти від 1921 року фіксує таку картину аграрних взаємин у Галичині, що стала за центром саботажу: Не менше безглузда є спроба зробити винуватцем саботажу комуністичну партію, як це систематично робить графмитрополит Шептицький. "Чимало вини" — сказав він недавно — за нінішні становивше на полуднево-східних кресах повинні влади на комуністичні, що безпосередньо заінтересовані в сталому загострованні відносин між руським і польським суспільством". Митрополитові Шептицькому прекрасно відомо, хоч він і колишній офіцер від драгунів, що комуністична партія не визнає тактики саботажу. І коли він так уперто пропагує цю думку, то це дає зовсім визначену політичну мету: мара комунізму повинна стати для української буржуазії за знаряддя вирівняти дамашині суперечки з польським фашизмом, за "формулу переходу" до концентрованої атаки проти революційного руху робітників та селян і, насамперед, вона повинна одвернути увагу мас від справжнього підґрунтя підпалів, від того жахливого становища, що в ньому опинилася сільська біднота Західної України, стиснута лещатами важкої економічної кризи й фашистської земельної політики.

Польський перепис людно-

Господарства в гектарах	Кількість господарств	Загальна площа		Пересічно на 1 господар.	
		проц.	в гект.	проц.	гект.
Галичина	1,174,306	100	5,744,781	100	4.9
Від 0—2	634,967	54.1	659,000	11.5	1.0
" 2—5	386,784	33.0	1,242,084	21.6	3.2
" 5—10	118,804	10.1	807,614	14.0	6.8
" 10—20	23,584	2.0	303,810	5.3	12.9
" 20—50	4,797	0.4	141,724	2.5	29.6
" 50—100	1,560	0.1	107,997	1.9	69.2
Понад 100	3,816	0.3	2,482,552	43.2	650.7

Щоб доводити ці статистичні дані? Вони доводять, насамперед, що більше, ніж половина (54.1%) сільсько-господарських одиниць Галичини — це дрібні задиари, що сидять на 1 гектарові землі і незалежно від господарських конюнктур систематично голодують. Процент цієї групи в станіславському воєводстві доходить 68%. Вони доводять далі, що група сільської бідноти (від 0—5 гектарів) в тому ж таки галицькому селі, мачаючи одну третину всієї земельної площі, становила 1921 року 87.1% господарств. На протилежному бігуні села великі лятифундії (650 гектарів), що разом узяті володіють близько половиною (43.2%) всієї земельної площі. Між цими обома бігунами роз-

мішена середнячка група (5—10 гектарів), — що становить 10% господарств, і 2.5% куркулства та заможного селянства (10—100 гектарів). Обидві перші групи (група безземельних та малоземельних господарств, з одного боку, і група лятифундії, з другого), надають вирішальної ваги аграрній структурі Галичини, створюючи економічну базу для двох соціальних бігунів із чіткою визначенням класовим антагонізмом, що споконвіку ворогують між собою і споконвіку змагаються за новий переліт земель (1 гектар і 650 гектарів). Друга, не менш важлива риса аграрної структури Галичини — це брак більшої посередньої ланки, що відігравала б роль соціального відпружника між обома бігунами: 2.5% куркулських господарств — величина надто мала; шоб могла відіграти таку роль.

Цей момент має першорядну вагу, бо брак соціального відпружника надає кожному віддичку сільської бідноти з поміщицько-капіталістичною верхівкою величезної вибухової сили і за кожним разом загрожує зривати усталений лад. Увесь класовий гулдз аграрної політики польської буржуазії власне полягає у створенні того самого відпружника. Напруженість класових взаємин у галицькому селі посилювалася ще цілим рядом додаткових моментів. Треба сказати, що Галичина належить до найгустіше залюднених аграрних територій. Та коли інші європейські країни з високою сільсько-господарською культурою, з розвиненим промислом встигали затримувати відпливу з села робочу силу, в тій чи тій галузі народного господарства — відстала Галичина зробила цього не могла. Уже 1900 р. вона мала на селі (коли рахувати разом із родинями) 1,200,000 зайвих робочих рук. До війни цей величезний безробітний резерв мав частковий відплив через постійну еміграцію до заморної Європи і через сезонну еміграцію до Німеччини (1910 року емігрувало в обох напрямках приблизно 110,000 осіб). Сьогодні, внаслідок припинення постійної еміграції до